

Severnoirska kriza v zvezi s Sandsom poslaja nevarnejša

BELFAST, Sev. Ir. — Ni več dneva v tej pokrajini, da ne bi prišlo do pouličnih izgrediv. Izgrede povzročajo katoličani, ki zahtevajo priključitev Severne Irske neodvisni Irski republiki. Proti temu sta protestantska večina in angleška vlada.

Povod za najnovejši val izgrediv je gladovna stavka 27 let starega Bobbyja Sandsa, ki je jetnik v zaporu The Maze. Sands je član IRA in angleškega parlamenta. Stavka v prid zahteve, naj bodo on in drugi IRA jetniki smatranji kot politični zaporniki.

Včeraj je Sands obiskal posebni odposlanec papeža Janeza Pavla II. Rev. John Magee, ki je papežev osební tajnik, ter ostal pri Sandsu eno uro in ga prosil, naj se vendar odpove gladovni stavki. Ni pa Rev. Magee dosegel nobenega uspeha.

IRA je že izjavila, da bo začela z oboroženo borbo zoper angleške enote in njihove protestantske podpornike, ako bo Bobby Sands umrl. Angleške vojaške oblasti so to svarilo vzele resno in so že začele z aretacijami znanih IRA simpatizerjev in aktivistov. Po nekaterih vesteh, je že v priporu več kot 20 oseb.

Vedno več je bombnih napadov in atentatov v Severni Irski. V ponedeljek je umrl policist, ko je eksplodirala bomba, nastavljena v tovarnjaku. Trije drugi policisti so bili ranjeni.

Včeraj je bil pogreb 15-letnega Paula Withersa, ki je bil ustreljen z gumijasto kroglo, ko se je udeležil izgrede v mestu Londonderry. Izgredniki so večinoma mladi ljudje, gmotno in moralno jih pa podpira veliko starejših prebivalcev te pokrajine. Mati enega zaprtega člana IRA je celo izjavila, da bo postala še bolj ponosna na svojega sina, ako bo umrl v boju za priključitev Severne Irske Irski republiki.

Zopet našli truplo mladega, umorjenega črnca; 26. žrtev

ATLANTA, Ga. — V tem mestu so zopet našli truplo mladega črnca, žrtev neznanega morilca. Doslej so našli 26 trupel, enega otroka pa še pogrešajo. Policisti menijo, da je najnovejša žrtev 21 let star Jimmy Ray Payne, ki je izginil brez sledu izpred svojega lastnega doma pred 6 dnevi.

Truplo so našli trije mladi fantje, ki so ribarili v reki Chattahoochee. V tej reki so že našli več trupel, prav tako v drugih rekah Atlante. Zdravniki so ugotovili, da je bil mladi Payne zadavljen.

Kljub vsem prizadevanjem, policisti v Atlantici, s katerimi sodeluje več agentov FBI, še nimajo trdnih dokazov o tem, kdo naj bi bil morilec. Vedno močnejše so pa uverjeni v tem, da je na delu več morilcev oziroma, da niso bili vsi črnici žrtve istega morilca.

Kar razburja prebivalce Atlante, je to, da je morilec, ki zadavi svoje žrtve, stopnjeval svoje aktivnosti v zadnjih mesecih.

Novi grobovi

Mary Adamich

Umrla je Mary Adamich rojena Družina na Kozjanah, Slovenija, odkoder je prišla v ZDA leta 1918, vdova po pok. možu Josephu, mati Alberta in dr. Josepha, 4-krat stara mati, 1-krat prastara mati, sestra Antona (Md.), Franka, Josepha, Mary, Carlosa, Josephine ter pok. Johana in Antonije, članica Dr. sv. Katarine Zah. Slovanske zveze in Marijine Legije. Pogreb bo iz Zak pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Ave. jutri, v četrtek, ob 8.30 zjutraj, v cerkev sv. Kristine ob 9.15, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v sredo, od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Agnes Yakos

Umrla je Agnes Yakos rojena Korosec, vdova po pok. možu Josephu, mati Eleanor Hinton in Irene Williams, 8-krat stara mati, 3-krat prastara mati. Rajnka je bila članica Dr. sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Jakubs na 936 E. 185 St. v petek, 1. maja, v cerkev sv. Križa ob 10. dopoldne, od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v sredo, od 7. do 9. zvečer ter jutri od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Barbara Skrlac

Umrla je Barbara Skrlac rojena Rade v Karlovcu, Hrvaška, od koder je prišla v ZDA leta 1910, vdova po pok. možu Johnu, mati Barbare LaMont, Dorothy Fitko in Anne Petrunic (pok.), 3-krat stara mati, 3-krat prastara mati, članica Oltarnega društva pri fari sv. Pavla. Pogreb bo iz Zak pogrebnega zavoda na St. Clair Ave. jutri, v četrtek, ob 9. dopoldne, v cerkev sv. Pavla ob 9.30, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v sredo, od 2. do 9. zvečer.

VREME

Pretežno oblačno danes z verjetnostjo dežja predvsem v dopoldanskem času. Najvišja temperatura okoli 59 F. Slično vreme jutri, z možnostjo krajevnih neviht. Najvišja temperatura okoli 55 F.

Našim bralcem je že domače ime dr. Vladislava Beveca, saj so že večkrat gotovo z zanimanjem brali njegova poročila o položaju slovenskih Korošcev v Avstriji. Dr. Beve se je nekako posvetil temu vprašanju in v številnih vlogah ameriški vladi in kongresu sprašuje oba ta organa, kako se ZDA zanimajo za ta narodnostni problem, ker so kot sopolisne dolžne nadzorovati izvajanje vseh določil Avstrijske državne pogodbe. Smatramo, da je odgovor pomočnika državnega tajništva za evropske zadeve Georga S. Vesta na eno teh vlog važen dokument in ga objavljamo v prevodu:

Državno tajništvo,
Washington, D.C.

5. marca 1981

Dragi dr. Beve:

Strožji ukrepi čakajo nezakonite naseljence v Združenih državah

WASHINGTON, D.C. — V Reaganovi administraciji so se odločili, da bodo v kratkem podvzeli vrsto novih ukrepov, namen katerih bo preprečiti priseljevanje v ZDA na nezakonit način Kubancev in Haitčanov.

Kot kaže, ni težko priti v ZDA na nezakonit način, sodni postopek za izgon oz. vrnitev v rodni kraj nezakonitega priseljence je pa dolgotrajen. Zaradi tega bo Reaganova vlada predložila zveznemu kongresu več zakonskih predlogov.

En zakonski predlog bo dal Obalni straži pravico, prestreči čolne, ki prihajajo s Haitija, na odprtem morju. Haitčani bi bili vrnjeni domov ali izročeni kaki drugi državi, ki bi jih bila pripravljena sprejeti.

Drugi predlog bi pospeševal sodni postopek v zvezi z izgonom nezakonitih priseljencev. Tretji predlog bi predvideval zapor za vse priseljence s Haitija ali Kube, ki bi prišli v ZDA brez veljavnih ameriških vizumov. Sedaj so ti ljudje na svobodi, medtem ko obravnavajo njihove zadeve, večkrat se pri tem zgodi, da izginejo brez sledu.

Ako bi zvezni kongres odobrili te zakonske predloge, bi njih izvedba stala najmanj 10 do 15 milijonov dolarjev. Posebno zahtevna bi bila naloga Obalne straže, prestreči čolne s Haitija na odprtem morju.

Trije afganistanski častniki pobegnili s helikopterjem vred

ISLAMABAD, Pak. — Trije častniki afganistanske vojske so ugrabili helikopter sovjetske izdelave in pobegnili v Pakistan, kjer so zaprosili za politični azil.

Pred nedavnim je nek afganistanski vojak porinil svojega kolega iz tanka sovjetskega izvora in se pripeljal na pakistansko ozemlje. Afganistanska vlada je zahtevala od Pakistana, naj ji vrne tank, isto bo najbrž zahtevala glede helikopterja.

Poročila, ki prihajajo iz Afganistana, govorijo o povečani aktivnosti upornikov v

Zadnje vesti

• Bejrut, Lib. — Včeraj se je kriza v Libanonu močno zaostila z intervencijo izraelskih letalskih enot v prid kristjanskim miličnikom. Izraelska letala so sestrelila 2 sirjska helikopterja, ki sta sodelovala v napadu Sirijcev na položaje, ki jih branijo kristjanske enote. Možnost neposrednega vojaškega spopada med Izraelom in Sirijo se je s tem izraelskim posegom v Libanon povečala. Namestnik izraelskega obrambnega ministra Mordechai Zippori je izjavil, da Izrael ne bo dovolil, da bodo sirjska letala aktivna v borbi med kristjani in Sirijci.

• Tokio, Jap. — Japonski ministrski predsednik Zenko Suzuki, ki bo na uradnem obisku v ZDA prihodnji teden, je kritiziral Reaganovo vlado, ker ni obvestila Japonske, da namerava ukiniti prepoval izvoza žitaric Sovjetski zvezi.

• Detroit, Mich. — Ford Motor Co. je poslovala z izgubo v znesku 470 milijonov dolarjev v prvem letošnjem trimeseju. Chrysler Corp. je poslovala z izgubo v znesku 293 milijonov dolarjev v obdobju od januarja do marca.

• Washington, D.C. — Državni tajnik Alexander Haig je začel s svojo kampanjo, prepričavati kongresnike o koristnosti ZDA od prodaje letal AWAC Saudski Arabiji. Mnogi v zveznem kongresu tej prodaji nasprotujejo, ker menijo, da bo ogrozila varnost Izraela.

• Washington, D.C. — Člani odbora za etiko predstavniškega doma so glasovali za izključitev iz spodnjega doma zveznega kongresa kong. Raymond Lederera, ki je bil obsojen zaradi udeležbe v znani aferi Abscam. Ob november-skih volitvah lani je bil Lederer obtožen, ne pa še obsojen, volivci njegovega okrožja so mu verjeli, ko je dejal, da je nedolžen ter ga ponovno izvolili. Danes dopoldne ima kong. Lederer tiskovno konferenco.

~~~~~  
pomladnih mesecih, posebno v pokrajini Kandahar.

### ZDA in problemi Slovencev v Avstriji

Sodnik Clark (sedanji namestnik ameriškega državnega tajnika Aleksandra Haiga, op. ur.) me je naprosil, naj odgovorim na vaše pismo z dne 27. januarja, ki se tiče slovenske narodne manjšine v Avstriji in Avstrijske državne pogodbe iz leta 1955.

Zagotavljam vam, da Državno tajništvo (zunanje ministrstvo ZDA, op. ur.) polaga brezpogojno važnost izpolnitvi pogodbenih obveznosti in v vsem podpira Avstrijsko državno pogodbo. Ta pogodba ima veljavo zakona.

Dokler si predstavljamo, da so pogodbene klavzule glede slovenske manjšine odprte za različne interpretacije, verjamemo, da avstrijska vlada izvaja predpise v skladu s to pogodbo. Vsekakor pa bo naša veleposlaništvo na Dunaju

ša naprej zasledovalo in poročalo o ravnanju s slovensko manjšino in o zadržanju avstrijske vlade o tem vprašanju. Avstrijski vladi smo poslali dopis o tem našem zanimanju.

Zavedamo se vaših prizadevanj v tej zadevi tako po vaših pismenih dopisih kot po vaših sodnih vlogah proti Državnemu tajništvu za pridobitev dokumentov, ki se tičejo tega problema. Državno tajništvo bo vse storilo in vam preskrbelo zahtevne informacije, ki niso strogo zaupne in ki jih vi zahtevate kot potrebne, seveda v skladu z določili zakona o svobodi informacij. Prav tako vam tudi zagotavljam, da bomo ob ponovnem pregledu položaja Slovencev vzeli v pretres točke, ki ste jih nakazali v vaših vlogah in

## RONALD REAGAN BRANIL SVOJ GOSPODARSKI NAČRT NA TELEVIZIJI SINOČI

WASHINGTON, D.C. — Sinoči ob devetih je predsednik Ronald Reagan govoril na zasedanju Kongresa. Namen njegovega kratkega govora je bil pritiskati na kongresnike preko javnega mnenja, naj odobrijo v celoti gospodarski načrt, ki ga je predložil zveznemu kongresu že v prvem mesecu svojega predsednikovanja.

Sinočni govor je bil prvič, ko je Reagan nastopil v javnosti po atentatu dne 30. marca, ko je bil huje ranjen. Predsednik je bil videti dokaj čvrst in močan, brez vidnih znakov, da je pred 4 tedni za las ušel smrti.

Predsednik se je zahvalil vsem, ki so mu poslali voščila, cvetje in so zanj molili v tednih po atentatu. Vse to je bilo v veliko oporo njemu in ženi Nancy, je dejal.

Pohvalil je hrabrost agenta Secret Service Tima McCarthyja in washingtonskega policista Thomasa Delahantja, ki sta bila ranjena v atentatu. Dežela, ki se lahko ponaša s takšnimi državljani, ter z osebami, kot so njegov tiskovni predstavnik James Brady, ki je bil prav tako ranjen v atentatu, in astronauta John Young in Robert Crippen, je zdrava in močna, je pripomnil.

Ko je vkorakal dvorano, so navzoči kongresniki in gostje predsednika nagradili z močnim ploskanjem in celo z vzkliki. Tudi med govorom so ga često prekinili z aplavzom.

Reagan je na kratko pojasnil glavne smernice svojega načrta, ki predvideva znatno zmanjševanje izdatkov zvezne vlade tekom naslednjih treh let, poleg tega pa zmanjšanje zveznih davkov. Predsednik je prepričan o tem, da se bodo ZDA le na ta način izkopalje iz gospodarskih težav in visoke inflacijske stopnje zadnjih let.

Med drugim, predvideva Reaganov načrt primanjkljaj zveznega proračuna v finančnem letu 1982, ki bo znašal

okrog 40 milijard dolarjev. Demokratje in tudi mnogi konservativni republikanci menijo, da je primanjkljaj prevelik. Liberalci v zveznem kongresu trdijo še, da bodo v Reaganovem načrtu močno prizadeti upokojujenci in vsi tisti, ki prejemajo socialno podporo ene ali druge vrste.

Zakladni tajnik Donald T. Regan je rekel v pogovoru z novinarji, da ima Reaganov gospodarski program več podpore v zveznem kongresu sedaj, kot pred tedni. Kongresniki so bili na počitnicah za Veliko noč, je pojasnil Regan, in so se večinoma vrnili v svoja domača okrožja, kjer so se srečevali s svojimi volivci. Iz teh srečanj so izvedeli, da velika večina Amerikancev podpira predsednika in njegov načrt, zato so mnogi kongresniki bolj pripravljeni na plodno sodelovanje z administracijo.

Analitiki razmer na kapitolskem hribu soglašajo, da so izgledi za odobritev predsednikovega programa boljši, da pa bodo kongresniki v marsičem predložili načrt spremenili oz. liberalizirali.

### Indija in Pakistan bosta kmalu izvedla poskuse jedrskih bomb

WASHINGTON, D.C. — Sen. Alan Cranston iz Kalifornije je rekel, da so mu v Reaganovi vladi povedali, da bosta Indija in Pakistan kmalu začela s programom poskusov jedrskih bomb. Cranston je apeliral na predsednika Reagana, naj pove Indiji in Pakistanu, da ne bosta prelajala več nobene gospodarske ali vojaške pomoči od ZDA, ako bosta začela s temi poskusi.

Pretekli teden je Reaganova administracija ponudila Pakistanu program pomoči, ki je znašal 2.5 milijarde dolarjev. Indija tudi prejema ameriško pomoč, vendar so indijsko-ameriški odnosi slabi.

Bilo je več poročil v tisku, da se Indija pripravlja na nov poskus svojega jedrskega orožja. Indijski znanstveniki so namreč eksplodirali jedrsko bombo že l. 1974. V zadnjih letih so pa pakistanski znanstveniki začeli raziskovati možnosti za izdelavo jedrske bombe. Nakupili so precej naprav v raznih zahodnoevropskih državah, zlasti v Franciji, Belgiji in Švici.

Predsednica indijske vlade, ga. Indira Gandhi, je govorila na tajnem zasedanju nekega komiteja članov indijskega parlamenta. Med drugim je rekla, da bo dobava ameriškega orožja Pakistanu lahko vodila k vojni med Indijo in Pakistanom.

Vse od rojstva l. 1947 sta Indija in Pakistan močno sprta. V treh vojnah doslej so zmagali Indijci.

~~~~~  
Če še niste naročnik
Ameriške Domovine,
postanite še danes!

S. S.

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi—

Članstvo Dr. sv. Jožefa št. 169 KSKJ je vabljeno jutri, v četrtek, zvečer ob 7.30 v pogrebni zavod Jakubs na 936 E. 185 St. k molitvi za umrlo članico Agnes Yakos.

Misijonsko predavanje—

Lazarist g. Lado Lenček bo predvajal zvočni film o življenju na Madagaskarju in v nekaterih državah Afrike, kjer delujejo slovenski misijonarji in misijonarke. Izrabilimo to izredno priliko in napolnimo šolsko dvorano pri Mariji Vnebovzeti v nedeljo, 3. maja, ob 7. uri zvečer. Priidite! Članek na 2. str.

Sestanek—

Odbor staršev Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu vabi na sestanek, ki bo v soboto, 2. maja, ob 7h zvečer pod staro cerkvijo. Na sporedu bosta Materinska proslava in izlet. Priidite!

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo skupno sv. obhajilo v nedeljo, 3. maja, pri sv. maši ob osmih, ob 1.30 popoldne pa sejo v društveni sobi. Vse članice vabljene!

Članske izkaznice—

Članske izkaznice za l. 1981 za vse delničarje Slovenske pristave so na razpolago. Člani, ki tega še niso storili, naj pošljejo članarino (\$10) tajniku SP na naslov: Miro Erdani, 922 E. 216 St., Euclid, O. 44119.

Zahvala—

G. Frank Kastigar se zahvaljuje Dramatskemu društvu Liliija, Društvu Tabor in Slovenski pristavi za kartice, ki jih je prejel in za obiske, ko se je nahajal v bolnišnici.

Materinska proslava—

Slovenska šola pri Sv. Vidu bo priredila v nedeljo, 10. maja, ob treh popoldne v farni dvorani Materinsko proslavo. Učenci bodo uprizorili spevoigr "Kresniček". Vstopnice so že na razpolago pri članih odbora staršev. Vsi vljudno vabljeni!

Članek o konzulki SRFJ—

Današnji Cleveland Plain Dealer je objavil članek o novi jugoslovanski konzulki v Clevelandu, ge. Zofki Klemen-Krek. Članek je na str. 6-B.

Kartna zabava—

Podružnica št. 50 SZZ priredi kartno zabavo v korist Slovenskega doma za ostarele v petek, 8. maja, ob 7. uri zvečer v Knuth Center na 24151 Briardale, blizu Babbitt Rd. Vstopnina je \$1.50. Več nagrad bo razdeljenih. Za vstopnice, pokličite 261-3615.

Spominski darovi—

Poverjenik Mohorjeve družbe J. Prosen se prav lepo zahvaljuje darovalcem za koroške pomoči potrebne študente, ki so v oskrbi Mohorjeve hiše. V spomin pok. Franka Jenko sta darovala vsak po \$10 Matevž I. Tominec in Vinko M. Vrhovnik. V spomin pok. Jožeta Leben so darovali po \$10 v isti namen Vinko M. Vrhovnik, John M. Petrič in Damijan L. Zabukovec, \$5 je pa daroval Ljodje Gosar.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0623 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

83

No. 51 Wed., April 29, 1981

Dediščina sv. Cirila in Metoda

LEMONT, Ill. — Ne bojmo se besede dediščina! Pod njo razumemo skoraj isto, kar vsak človek doživlja ob spominu na svojo preteklost, posebno svojo mladost. Pri tem doživljanju spoznavamo, da vse dobro, ki mu ga je dala vzgoja v družini, ni samo lepa misel, marveč duhovna sila, ki mu pomaga v raznih težavnih položajih življenja. Tudi ob pogledu na preteklost slovenskega naroda zajemamo nauke in spodbude za sedanje delo. V delu Cerkve opazamo isto in prav to nam daje spodbudo v ohranjanju naše duhovne dediščine.

Znano je, da je papež Janez Pavel II. imenoval sv. Cirila in Metoda, apostola Slovanov, za sopatrona Evrope. To je izvršil v Benediktovem letu, 31. decembra 1980. Mislim, da so bili le redki, ki so upali, da se bo kdaj to izvršilo. Prežeti smo z mislijo, da se je evropska kultura in z njo tudi slovenska kultura oblikovala pod vplivom Zahoda.

Nekateri, ki so želeli Slovincem prikazati pomembnost dela svetih bratov tudi v zgodovini našega naroda, so postavili geslo: "Z vzhoda luč!" Sonce vzhaja na vzhodu in tudi sveta brata, apostola Slovanov, sta prišla z Vzhoda. S seboj sta prinesla trdno, globoko in tudi mistično duhovnost vzhodnih kristjanov. In to je važno posebno danes, ko mnogi resni teologi vidijo rešitev krščanstva v mistiki, ki ni le prednost nekaterih izvoljenih. H globini mističnega — skrivnostnega — življenja so poklicani vsi, ki so bili krščeni.

Zahod je bil sposoben organizirati in delovati v urejenih razmerah. Sv. Benedikt je znal svojo sposobnost za urejenost združevati z globino krščanskih naukov. Sveta brata in njuni učenci in nasledniki so prinesli v Srednjo Evropo vzhodno duhovnost, ki je bila tako globoka, da se je lahko ohranjela tudi v neurejenih razmerah, v preganjanjih in težkih pogojih poznega srednjega veka, ko je pretila Evropi resna turška nevarnost.

S svojim delom sta sveta brata vplivala tudi na zahodno Evropo. In njun vpliv je močan še danes. Tako močan, da so nemški škofje po zadnji vojski priznali krivdo svojih prednikov zaradi preganjanja svetih bratov in prosili slovenske škofe oduščanja. Tudi zgodovinsko krivdo je treba priznati in zanjo delati pokoro.

Katoličani iz Jugoslavije so letos od 18. do 21. marca romali na grob sv. Cirila in ba-

ziliki sv. Klementa v Rimu in na grob sv. Benedikta na Monte Casino. Med 2500 romarji je bilo nad tisoč Slovencev, med njimi tudi nadškof in metropolit dr. Alojzij Suštar, mariborski škof dr. Kramberger in koprski škof dr. Jenko. Ob sklepu Benediktinovega leta 21. marca je papež te romarje sprejel v posebno avdienco. Ob tej priložnosti se tudi Slovenci zahvalili papežu, da je sveta brata Cirila in Metoda imenoval za sopatrona Evrope.

Papež Janez Pavel II. je tako opozoril, da sta tudi sveta brata Ciril in Metod s svojim misijonskim in književnim delom vplivala na verski in kulturni razvoj Evrope. To opozorilo je Evropa potrebovala in tudi Slovenci pri tem niso izjema. Vpliv svetih bratov je trajal skozi dolgo zgodovino in se je posebno poizvil v zadnjih 150 letih pod vplivom gibanja in dela za zedinjenje kristjanov.

Sveta brata sta prišla na Moravsko leta 863. Slovenci smo obhajali 1863 tisočletnico prihoda sv. Cirila in Metoda med slovanske narode, leta 1963 pa tisočletnico. Po prebiranju zgodovinskih virov sem nagnjen k mnenju, da so bili mnogi vodilni Slovenci, ki so bili vplivni na kulturni razvoj med našim narodom, hladni do dokazov, ki potrjujejo, da smo bili tudi mi Slovenci v obilni meri deležni dediščine svetih bratov.

Božji služabnik Anton Martin Slomšek je zelo cenil dediščino sv. Cirila in Metoda. Leta 1848 je papež Pij IX. s posebno okrožnico povabil vzhodne kristjane, ločene od katoliške Cerkve, k vesoljni edinosti. V zahodnih deželah je ta okrožnica povzročila močno gibanje za cerkveno edinost. V Parizu, Bruslju, v Rimu in tudi na Angleškem so nastale razne družbe z namenom pospeševati delo za cerkveno edinost.

Slomšek je pripravljaval ustanovitve bratovščine sv. Cirila in Metoda in je obljubil, da bo duhovnikom razložil svoj načrt med duhovnimi vajami 1851 pri franciškanih v Brežicah. Slomšek pa je med potjo na duhovne vaje zbolel, da ni mogel priti v Brežice. A že sporočilo duhovnikom je povzročilo navdušenje za Slomškov načrt.

Ko so zvedeli, da je Slomšek na potu na duhovne vaje zbolel, so še z večjim spoštovanjem sprejeli sporočilo o njegovi želji, ustanoviti molitveno družbo sv. Cirila in Metoda. Vsi udeleženci duhovnih vaj so pristopili k tej družbi. To je dalo Slomšku

spodbudo, da se je takoj obrnil v Rim za potrditev družbe. 1. julija 1852 je bila družba že potrjena. Z sedež družbe je bila določena cerkev sv. Jožefa nad Celjem. Bratovščina se je hitro širila ne le po lavantinski škofiji, marveč tudi po čeških škofijah, med Slovaki, v Galiciji in tudi med Madžari in Nemci. Leta 1862 je bratovščina štela 34.260 udov.

Slomšek ni dočkal tisočletnice prihoda sv. Cirila in Metoda na Moravsko leta 863, ker je umrl 24. septembra 1862. Ob tej obletnici je izšla v Ljubljani "Spominica na čast sv. Hermagoru in Fortunatu, sv. Nikolaju in sv. Cirilu in Metodu". Knjiga je imela 293 strani. Zgodovinar dr. F. Kos je za tisočletnico smrti sv. Metoda tudi izdal "Spomenico", ki jo je izdala "Matica slovenska" v Ljubljani. V njej navaja vire, objavlja življenje sv. Cirila in Metoda in opisuje slovensko zemljo v devetem stoletju ter objavlja zgodovinske razprave o političnih razmerah na področju delovanja svetih bratov v devetem stoletju.

V začetku tega stoletja se je med Slovenci poživilo zanimanje za dediščino sv. Cirila in Metoda. Med drugimi ima pri tem posebno zaslugo zgodovinar dr. Josip Gruden, ki je objavil v "Katoliškem obzorniku" leta 1905 tri zgodovinske spise: "Akvilejski patriarhi za dobe sv. Cirila in Metoda", "Glagolica v akvilejski patriarhiji za dobe sv. Cirila in Metoda in njen pomen za slovensko slovstvo" in "K glagolskem vprašanju".

V začetku tega stoletja je bilo med hrvaškimi duhovniki močno glagoljsko gibanje, ki se je skušalo razširiti tudi v Sloveniji. Kljub vsemu narodnemu gibanju v Sloveniji je bil vpliv Zahoda premočan in poznanje zgodovine vrnosti med Slovenci premajhno, da bi se glagoljsko gibanje pri nas uveljavilo. Gibanje je bilo tako močno, da je postal Rim pozoren nanj.

Papež Pij X., ki ga častimo za svetnika, je poklical leta 1905 v Rim vse škofe iz gorške, zadarske in zagrebške škofije in tudi ljubljanskega škofa k posvetovanju o glagolici. Hrvaški in slovenski škofje so pridali k svojim izjavam znanstveno delo Hrvačke msgr. dr. Luka Jelić: "Fontes Liturgiae Glagolito-Romanae" (Viri glagoljsko-rimskoga bogoslužja). Knjiga je bila tiskana za to posvetovanje. Dr. Anton Bonaventura Jeglič je tedaj iz Rima prinesel en izvod te knjige, ki tedaj še ni bila v javnosti. Po tej knjigi je dr. E. Lampe objavil leta 1905 v "Dom in svet" na straneh 481-486 in 621 do 623 glagoljske knjižne spomenike v Sloveniji.

Pred kratkim so Hrvati izdali pri "Kršćanski sadašnjosti" glagoljski misal. Pij XII. je leta 1952 za vso Istro dovolil maševanje v glagolici, ker je znano, da so nekateri glagolici tam izrivali in vpeljevali latinščino, da bi zabrisali slovanski izvor prebivalstva. Zadnji koncil je prinesel nevarnost, da bo glagolica odpravljena. Glagolica je bogoslužni jezik, ki sta ga vpeljala sv. Ciril in Metod.

Predno so na koncilu o tem sklepali, so hrvaški škofje opravili mašo v glagolici. To je maša rimskega obreda v staroslovenskem jeziku. To je bilo za večino koncilskih očetov novo spoznanje. V spomin na večstoletno borbo za ohranjanje bogoslužja v staroslovenskem jeziku (v glagolici) naj bi sedaj v Istri vsaj za praznik sv. Cirila in Metoda

Predno so na koncilu o tem sklepali, so hrvaški škofje opravili mašo v glagolici. To je maša rimskega obreda v staroslovenskem jeziku. To je bilo za večino koncilskih očetov novo spoznanje. V spomin na večstoletno borbo za ohranjanje bogoslužja v staroslovenskem jeziku (v glagolici) naj bi sedaj v Istri vsaj za praznik sv. Cirila in Metoda

(Dalje na str. 4)

Beseda iz naroda...

Trideseta obletnica pevskega zbora Korotan

CLEVELAND, O. — Samo še dva tedna, pa se bo v vrsto premnogih kulturnih prirediteljev v Clevelandu pridružil tudi pevski zbor Korotan s svojim koncertom. S tem mladanskim nastopom bo novo zazvenel pozdrav slovenski pesmi. Ponovno bo dozoriel sad požrtvovalnega dela, ki so ga pevci z ljubeznijo vložili v pripravo koncerta na premnogih pevskih vajah v jesenskih in zimskih večerih.

Nastopajočim je vsak koncert prijeten dogodek, ki ga hranijo v svojih spominih, kakor vsi radi hranimo slike svojih prijateljev v naših spominskih knjigah. Letošnji Korotanov koncert pa je za zbor še posebnega pomena; z njim namreč praznuje svojo 30-letnico obstoja. Aktivni člani, ki so po večini mlajši od zgodovine zbora, najlepše vabijo vse, ki so kdajkoli sodelovali pri Korotanu, in še prav posebno iskreno tiste člane, ki so pomagali zboru v prvih letih, da je mogel pogoniti korenine, naj se koncerta 16. maja letos udeležijo in s svojo navzočnostjo okrepijo pomembnost praznovanja.

Zbor bo na koncertu v svojem izvajanju ponovil pesem s programa prvega koncerta, ki ga je vodil ustanovitelj zbora g. Metod Milač. Solist

Duhovna obnova pri Sv. Kristini

EUCLID, O. — Od 4. do 3. maja bomo imeli pri Sv. Kristini duhovno obnovo ali misijon; govori bodo slovenski. Vsak dan od ponedeljka do petka bo zjutraj po 8.30 maši kratak nagovor; glavni govor bo pa po sv. maši, ki se bo začela ob 7. zvečer.

To obnovo bo vodil p. Atanazij Lovrenčič OFM iz Lemonta. Pater bo že med nami v soboto popoldan za spovedanje in bo tudi govoril pri vseh svetih mašah, razen v nedeljo ob 6. uri.

Apostol nas opominja, da naj bi bili po Veliki noči "Novo Testo", to se pravi, naj bi bil Kristusov Duh v nas, da bo tudi naše življenje novo. Kristus te vabi, da se udeležiš teh dni milosti. In ne samo, da prideš, skušaj naj bi pomagati tudi onim Slovincem, ki bi se radi udeležili tvojih pobožnosti, pa nimajo prevoznih sredstev. Veliko uslugo jim boš naredil, če jim boš pomagal.

Vsi, ki razumete slovensko, ste vabljeni k Sv. Kristini od 4. do 8. maja.

P. Atanazij Lovrenčič OFM

Misijonsko predavanje

CLEVELAND, O. — Mesecnik Katoliški misijoni nam prinaša pisma naših slovenskih misijonarjev, ki so raztreseni po različnih deželah. Vsa ta pisma nam ne morejo približati resničnega življenja, ki ga žive. Sem pa tja se komu sreča nasmeje, da lahko potuje in si ogleda kak kraj, kjer živi kak naš misijonar.

Eden takih srečanev, ki že vse svoje življenje dela na misijonskem področju, da urejuje mesečnik Katoliški misijoni in se dopisuje z misijonarji, je g. Lado Lenček, C.M., v Argentini. Pred tremi

zapoji!"

Zastor se je odprl. Na odru je bil cel mešani zbor, ki ima pretežno mlajše moči. Zbor je prišel s točko "Slovenski svet" po priredbi dr. V. Spendova, s spremljavo komornega orkestra z Roosevelt University. Ta prva pesem je žela obilo aplavza.

Druga točka je bila Prešernova "Zdravica", ki jo je zopet podal mešani zbor in sicer v priredbi Stankota Premrla.

Mešani zbor je nato nadaljeval s pesmijo "Polje, kdo bo tebe ljubil" (narodna), ki jo je priredil Vasilij Mirk.

Sledil je venček narodnih, pod imenom "Vesela vigrad", brez spremljave orkestra. Ploškanje je bilo vsesplošno.

Nato je zapel mešani zbor brez spremljave orkestra Gregorčičevo "Nazaj v planinski raj" (skladatelj A. Nedved), ki je bila navdušeno sprejeta.

Zadnja točka v prvem delu programa so bile "Zalostinke preroka Jeremija", kantata za solo, zbor in orkester, ki jo je zložil francoski skladatelj Charles Gounod. Celotna kantata je bila podana v latinščini. Solistinja je bila Neireida Oliveras z Roosevelt University. Pri tej skladbi je orkester še veliko bolj kakor pri drugih, prišel do izraza, in s tem bistveno pripomogel k uspešni izvedbi. Zato tudi po tej točki ploškanja ni hotelo biti konca. Bil je vrhunec celotnega večera. Vsekakor zanimivo.

V drugem delu je nastopil orkester (brez sodelovanja pevcev) s tremi točkami. Prva je bila "Triglavska koračnica" od Fučika. Presenetilo nas je, da so koračnico zaigrali Neslovenci in so lepo predvajali slovensko melodijo. Sledil je Straussov "Radetzky marš". Zaključil pa je orkester ta del programa z venčkom narodnih v priredbi dr. V. Spendova.

V tretjem in končnem delu programa je bila opereta "Oj, lepo je res na deželi", ki jo je po narodnih pesmih priredil pevovodja sam. Kot uvod sta na kratko razložili opereto Nandi Puc v slovenščini, Nami Trinko pa v angleščini.

Dejanje operete se godi nekega lepega nedeljskega popoldneva na deželi v Sloveniji. Zato tudi naslov, ki je obenem prva pesem, ki jo izvaja moški zbor s primernim orkestralnim uvodom. Dejanje se razvija s petjem ženskega kvarteta "Tam na vrtni gredi" (Lilijana Cepon, Nandi Puc, Dawn Vidmar in Ivanka Merkur). Skupina deklic (Alenka Arko, Kati Gaber, Helena Puc in Monika Remec) so okrasile znamenje in zaplele "Jaz sem otrok Marijin".

Nastopil je fant (Pavel Rozman) in ves zalosten zapel "Kaj mi nuca planinca". Dekle (Irena Gombač) je nastopila s pesmijo "Rožice ne bom trgala", nakar jo je fant pričel spraševati s pesmijo "Odkod si dekle ti doma". Dobil je odgovor "Sem deklica mlada, vesela, sem pravo slovensko dekle". Medtem se je zbral ves zbor na odru in zapel "Dekle na vrtni zelenem stoji" in "Jaz bi rad cigajnar biv".

Po glasbenem prehodu je ženski zbor zapel "Moj fantič je na Trolsko vandrov", ki ji je sledila v celotnem zboru "V dolinci prijetni". Fant je prišel prosit očeta (John Vidmar in mamico (Freda Arko) za dekletovo roko. Predno pa je mogel z njo zaplesati, so mu ženske žugale "Kaj se ti fantič v nevarnost podajaš", pa je kljub temu prišlo do splošnega veselja v "Polka je ukazana". Oče je nazdravil vsem z zdravico, ki je znana kot "Kangalilejska zdravica". Splošno veselje se je nada-

ljavalo s finalom, izbori iz J. Strausove operete "Netopir". Celu opereto je spremljal komorni orkester (med njimi pianistka Helena Rozman), ki je dal izvedbi poudarek in uspeh, ki ga sicer ne bi bilo mogoče doseči.

Vsa čast pevcem in orkestru. S tem nastopom so se postavili.

Malo je motilo, ker po koncertu ni bilo običajnega plesa. Mogoče bi se dalo koncert podati izven posta, po Veliki noči, s čimer bi bil dobiček malo večji.

Tisti, ki to pot niste mogli priti, boste imeli še eno priložnost. Zbor bo koncert ponovil v Jolietu v nedeljo, 17. maja. Bilo je veliko gostov. Nekateri so prišli iz oddaljenih krajev, na primer iz Milwaukeeja. Manjkalo je pa nekaj takih, ki bi bili na koncert lahko peš prišli.

Smrt

V nedeljo zjutraj, 12. aprila, je nenadoma umrla ga. Sonja Pfeifer, žena Cirila. Poleg moža zapuša tudi sina. Pogreb je bil v sredo, 15. aprila 1981, iz cerkve sv. Stefana, v oskrbi Žefranovega pogrebnega zavoda.

Tone Arko

Iz naših vrst

Pismo iz Kanade

TORONTO, Ont. —

Spoštovani gospod urednik!

Ali bi bili tako prijazni in sporočili Vašemu dopisniku, gospodu t.d. iz Argentine, ki je v A.D. dne 20. februarja hvalevredno pozival Slovence po svetu, naj začnejo zbirati gradivo slovenskega tiska v emigraciji za sodobne zgodovinarje, da v Torontu, Kanadi, že nad 30 let izhaja mesečnik "SLOVENSKA DRŽAVA", ki obravnava slovenske narodne probleme in zagovarja idejo — pravilno ali ne, o tem bo odločila zgodovina —, da je za obstanek slovenskega naroda nujno, da si Slovenci čim prej ustvarimo samostojno slovensko državo.

Čudno se mi namreč zdi, da t.d., ki je sicer precej dobro informiran o slovenskem izseljeniškem tisku, našega časopisa med drugimi sploh ne omenja, kakor da o njem še nikoli ni slišal. Pa ga vendar razpošiljamo v 23 držav po svetu, med njimi tudi v Argentino. Kot objektivnemu zbiralcu, ki bo skušal "ustvariti reprezentančno zakladnico našega tiska", med katerega se mu zdi vredno uvrščati celo "letake in vabila k prireditvam, društvena poročila, bilance zavodov..." itd., bi mu morda prav prišlo tudi celo številke "Slovenske države", čeprav jih bo "tisti, ki bo pisal zgodovino, lahko našel tudi v Washingtonski knjižnici in v knjižnici (cah) v Ljubljani".

Zato sem pripravljen iz svojega arhiva darovati po en izvod vseh tridesetih letnikov S.D. v njegovo "zavetišče", da bo tako "popolna podoba slovenskega emigrantskega tiska iz zadnjih 30 let" (kot to sam želi), še bolj popolna. Upam, da bo t.d. te novice zelo vesel!

Objektivno pisanje AD pod novim urednikom z zanimanjem prebiram in Vam pri delu želim veliko uspeha.

V prilogi Vam pošiljam izvod zadnje številke SD in Vam sporočam, da sem Vaše ime dodal k imeniku brezplačnih izmenjalnih naročnikov.

S spoštovanjem

Vladimir Mauko,
urednik "Slovenske države"

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Prazniki žalosti in veselja

Pri nas v Torontu so se ti prazniki začeli z Velikim četrtkom. Ko se približa večer tega dne, se vernega človeka že začne polasčati neka sveta tesnoba. Ta pomeni, da se bliža nekaj velikega.

Pri Mariji Pomagaj je bilo večerno bogoslužje napovedano za osmo uro zvečer. G. župnik s somaševalcem je imel slovesno mašo in nagovor polni cerkvi. To je dan spomina, ko se je obhajala prva maša pri zadnji večerji in so bili posvečeni prvi duhovniki, a je tudi dan, ko se je nehala Kristusova pot oznanjanja, ko je hodil po zemlji.

Noč, ki je temu sledila, je bila noč trpljenja, zasramovanja in krivega pričevanja zoper popolnoma nedolžnega. Ta je pa s trpljenjem in končno s smrtjo izpričal, da je resnično učil in oznanjal. Od tod ti sta sveto tesnoba, ki navda vernega, ko vstopa v praznik, ko se je hudobija razdivjala nad Nedolžnim in ko je božja moč zmagovala nad peklom. To nam je govorilo bogoslužje tega večera.

Da so bo takih prilik spovednice zasedene, je jasno. To delo je najlažje opraviti v materinem jeziku, zato jih toliko prihitijo od daleč da to priliko. Trpljenje Nedolžnega silijo ljudi na kolena in h kesanju. Do polnoči je bil odprt božji hram in je vsaj peščica vztrajala v molitvi, kot je bil On naročil tisto noč: "Čujte in molite!"

Prišel je Veliki petek, dan tihote. Nihče naj ne dela tisti dan. Strogi post je, le cerkve naj bi bile odprte, da bi ljudje prebili vsaj nekaj ur pri Njem, ki je ta dan vzel nase njihove hudobije in z njimi umrl ter bil v grob položen. Čez dan so se vrstili ob Njem člani različnih organizacij. Ob 3h popoldne pa so prišli kar vsi ljudje, da je prostora zmanjkovalo. Tedaj se je vse pogreznilo v tišino in je vsak v duhu molil, poslušal božjo besedo, čutil s trpljenjem krivično obsojenega, čutil Kriz in se krepčal s Kruhom močnih.

Velika sobota že zopet nekoliko oživi. Treba se je pripraviti za veliki dan. V hiši in okoli nje naj bo vse čisto, "novo vse bodi zdaj". Ta dan cerkev deli blagoslove za jedila, da so tako obrednice in njih vsebina na veliki praznik blagoslovljene. Spovednice so še vedno obiskane. Z umivanjem nog so se začeli ti prazniki, da bi bili vsi čisti. Gospodinje pa prihajajo vsako uro popoldne s košarami, da zajamejo obilo blagoslova zase in za svoje. Za mnoge je vsaj ta izraz vere še ostal v sreč.

Včasih smo na ta dan proti večeru šli k vstajenski procesiji. Kako lepa doživljata nam obuja spomini. Letos smo šli k vstajenski maši, združeni z obredi velike sobote. Pri Mariji Pomagaj je bila ob 8h zvečer, pri Brezmadežni pa ob 11.30. In tudi to je bilo lepo. V srca je začel prihajati veselje, zmagovalni občutek. Za nami je bil post, za nami je bila spovednica, za nami odpuščanje, pred nami pa zagotovilo: Vstal je Kristuš, vstali boste tudi vi.

Pred cerkvijo so duhovniki blagoslovili ogenj, vstopili v temo cerkve in jo razsvetlili,

ko je vsakdo, ki je bil v njej, postal luč. Po uri je bila pobožnost večera dolga, po občutku in zbraniosti kratka. Ura in pol je hitro minula ob lepi besedi, krasnem petju, blagoslovljanju in obujanju krstnih obljub. Ko so ljudje zapuščali cerkev, so si veselili stiskali roke in iz src so vrele voščila: veselo Veliko noč!

Ta je bila res mogočna in lepa. K Mariji Pomagaj so jo prišli praznovati Slovenci od blizu in daleč. Trikrat so napolnili cerkev, ki je vse dopoldne odmevala besede in pesmi o zmagovalstvu nad grehom, nad krivico, nad sovraštvom, o zmagovalstvu, ki prinaša samo dobroto, lepoto in ljubezen.

Prazniki so bili na splošno brez padavin, malo bolj hladni kot topli, v glavnem pa lepi.

Por.

25-letnica KŽL

Letos praznuje svoj srebrni jubilej pri Mariji Pomagaj Katoliška ženska liga. Kot njen ustanovni dan se navaja 8. april 1966. Zaradi priprav za Cvetno nedeljo so proslavo članice prenesle na teden po Veliki noči. V torek zvečer ob 8h je bila sv. maša, katere so se udeležile tudi številne članice drugih župnij, ki so kot delegatkinje prišle na tzv. "Regional Meeting". Slovenska KŽL jih je sprejela in jih po slavnosti tudi pogostila po običajih slovenskega veliko-nočnega praznovanja.

V nedeljo, 26. aprila, je bila slovesnost v cerkvi s ponovitvijo obljub in sprejetjem novih članic. Naslednji ponedeljek je bil namesto običajnega sestanka družabni večer. Ob tem jubileju je treba čestitati ustanoviteljicam, sedanjim članicam in njihovim vodnicam in jim izreči zahvalo za veliko delo, ki so ga opravile v korist slovenskega župnijskega občestva. (Po Oznanilih)

Materinski dopust

Kanadska zakonodaja, ki štiti pravice do dela ženam v njihovi nosečnosti, je še zelo nova. Nosečnost ima namreč na ženo kariero velik vpliv. Težava nastane, ker so za karierno plodonosna leta prav tista, kot so ženina rodna leta.

Družba pa brez otrok nima bodočnosti, zato mora štiti zdravje in dobrobit žene, ki dela, in otroka s tem, da ženi zagotovi pravico do zaposlitve. Žene ne smejo biti prikrajšane zato, ker rodijo otroke.

Kanadska komisija za človeške pravice je pregledala nekaj primerov nepravilnosti glede materinskega dopusta in drugih pravic.

Zadnje čase so člani komisije pretresli zadevo o skupni odgovornosti staršev za skrb otroka, dalje potrebo, da žena obdrži svojo kariero med materinskim dopustom, pa naj gre za lastnega ali adoptiranega otroka.

Komisija je odločila, da zaposlena žena ne sme biti prisiljena vzeti materinski dopust brez plače, če so na razpolago plačane počitnice in plačani bolniški dopust. Usluženka na materinskem dopustu, četudi je brez plače, mora uživati zdravniško zavarovanje in zavarovanje za nesposobnost, v isti meri kot vsak drug uslužbenec, ki je

zdravniško nesposoben za delo.

Ce je le mogoče, je treba brezposelno zavarovanje za materinstvo raztegniti in dopolniti z zasebnim planom za dobo, ko je po zdravniških predpisih za delo nesposoben.

Sta dve dobi materinskega dopusta. Kratka doba pred porodom in po porodu, ko je mati zdravniško nesposobna za delo in daljša doba, ko mora 24 ur skrbeti za otroka. Za to dobo je pa potreben materinskega dopusta lahko oče ali mati, za lastnega ali za adoptiranega otroka.

(CHRC March 1981)

Kar član potrebuje, to naj dobi

Nekatere zadržane ustanove, podobne naši Z.H.P. Slovenija nudijo članom edino možnost nalaaganja na hranilne vloge in možnosti izposojanja, to je osebna in mortgage posojila. Za vse druge usluge denarnega značaja se pa morajo člani posluževati bank. V Z.H.P. Sloveniji in tudi v mnogih drugih podobnih ustanovah pa ni tako. Kar član potrebuje, to naj dobi. Kaj pa bi rekli, če bi ustanovili združeno trgovino in bi v njej prodajali samo meso in kruh, za vse druge potrebščine bi pa pošiljali ljudi v druge trgovine, čez cesto. Ve pa vsakdo sam, česar pri svojem gospodarjenju potrebuje.

Potrebuje denarne ustanove, da more nalagati prihranke na hranilne vloge - shares. Z.H.P. Slovenija mu to nudi in mu da dvakrat letno dividende.

Potrebuje posebne vloge za večje vsote denarja za določen čas.

Z.H.P. Slovenija mu to nudi in mu take vloge obreštuje dnevno, vsake tri mesece.

Potrebuje in to vsakdo vsaj nekoliko življenjskega zavarovanja

Z.H.P. Slovenija ga nudi svojim članom in sicer do \$4000 za primer naravne smrti in do \$8000 za primer smrtni nesreče. Zavarovanje je zastoj.

Potrebuje varnosti za svoje vloge.

Z.H.P. Slovenija je včlanjena v OSDIC, ki jih zavaruje.

Potrebuje svoj lastni čekovni račun.

Z.H.P. Slovenija ga mu nudi: vsi vpisi so zastoj, enako vrnjeni čeki in mesečno poročilo.

Potrebuje osebna posojila.

Z.H.P. jih nudi do \$10.000.

Potrebuje večja posojila zavarovana z drugim mortgage.

Potrebuje še večja posojila zavarovana s prvo zastavo-mortgage.

Z.H.P. Slovenija jih nudi do \$100.000, odprta in življenjsko zavarovana.

Potrebuje R.R.S.P. in R.H.O.S.P.

Dobi jih v Z.H.P. Sloveniji.

Potrebuje urad, da lahko plača hišne račune.

V pisarni Z.H.P. Slovenija sprejemajo plačila za take račune; upokojevcem zastoj.

Potrebuje, da mu nekdo pošlje denar v stari kraj ali kam drugam.

Z.H.P. Slovenija tudi to dela.

Potrebuje potrdila za imigracijo, za davčne urade, za identifikacijo in podobno.

Slovenska pesem v Torontu

TORONTO, Ont. — "Fant je na vasi" iz Toronta in pevci "Zvon" iz Fairfielda smo skupno proslavili praznik mladosti z našo lepo slovensko pesmijo. Tudi narava se je radovala z nami, saj je bila cvetna sobota tako lepa, topla in sončna, res ob takšnem času in okoliščinah ti pesem kar sama vre iz srca.

Ko smo ob enajstih dopoldne pričakali naše fante, pevce iz Fairfielda, smo bili zelo srečni in veseli, da bomo lahko skupno proslavili ta veliki dan.

Ker so bili pevci po dolgi vožnji izmučeni, smo jih po kosilu kar hitro odpeljali malo počivat. Ob petih pa so nam naše kuharice pripravile dobro večerjo. Ob šestih smo šli preizkusiti naše pesmi, ki smo jih zapeli potem skupno. Čeravno smo pesmi poizkusili samo enkrat in je bil to naš prvi skupni nastop, so izzvele neverjetno dobro, lahko rečem odlično, ni pa bilo časa in ne potrebe pesmi še več ponavljati, ker so v dvorano že pričeli prihajati prvi navdušeni poslušalci, ki so si

hoteli rezervirati boljša mesta.

Potek in višino glasbene kvalitete naj podajo drugi, mi sami vemo, da smo se pripravljali za ta nastop vztrajno, vneto in zagnano. Naš cilj je vedno: biti mora boljše od prejšnjega.

Hvala Vam iskrena vsem, ki še ljubite našo slovensko pesem, da ste nam napolnili dvorano. Prisrčna hvala Vam, pevci Zvona, ki ste nam tako daleč prišli pomagat.

Zelo smo bili veseli tudi "Fantov iz Clevelanda", saj so pesmi po koncertu donele tja do polnoči. Čeravno imamo veliko v programu za bodoče, mi je bilo kar težko, ko je bilo vse mimo, kot včasih v mladosti po velikih praznikih, ko se je bilo treba zopet sprijazniti z delovnim dnem. Veselimo se že sedaj našega velikega praznika, ki bo v jeseni, septembra v Clevelandu, ko bomo s tamkajšnjimi fanti proslavili jesen z našo lepo slovensko pesmijo.

Lep pozdrav vsem!

Fantje iz Toronta

*

Kdo je civiliziran? Kdor je prijazen. Učiti se prijaznosti je pa počasen proces.

*

Slab sosed nikdar ne sliši lajati svojega lastnega psa.

—o—

Cene gazolina bodo letos še porastle

Sohio — Standard Oil Co. (Ohio) — je pretekli teden napovedala, da bodo cene gazolina letos še dalje rastle, da pa ne bodo dosegle \$2 za galon. Galon gazolina naj bi stal letos poleti povprečno med \$1.50 in \$1.60.

—o—

"Črna" podjetja se množe

"Črna" podjetja, ki delajo na skrivaj in ne plačujejo nobenih davkov, se množe in rastejo, kot trdijo poznavalci. Lani naj bi imela okoli 275 bilijonov dolarjev prometa, letos pa naj bi bilo tega nekje med 310 in 420 bilijoni dolarjev.

V okviru predpisov in davčnih obveznosti bi skupno ta podjetja morala plačati letno kakih 70 bilijonov dolarjev davka. S tem bi bil krit ves primanjkljaj v zveznem proračunu in bi še nekaj ostalo.

—o—

Poplava gazolina

Po podatkih zveznega tajništva za energijo so zaloge gazolina 20. marca 1981 presegle 288 milijonov sodov, več kot kdajkoli prej, 3.1% več kot v istem času lani.

Petrolejske čistilnice so zaradi velikih zalog in zmanjšanja potrošnje omejile produkcijo gazolina in drugih petrolejskih izdelkov na 70.1% svoje skupne zmogljivosti.

Poraba gazolina v ZDA je od leta 1979 padla za 15.4%.

—o—

Unija avtomobilskega delavstva se vrne v AFL-CIO

Vodstvo Unije avtomobilskega delavstva se je odločilo začeti razgovore za vrnitev te unije v AFL-CIO, od katere se je ločila pred 13 leti.

PREMINUL JE NAŠ DOBRI PRIJATELJ
IN VELIKI SLOVENE

ING. DRAGO VOLOVŠEK

Podpredsednik Eaton Corp.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, 4. maja, ob
5.30 popoldne v cerkvi sv. Vida.

NAJ V MIRU POČIVA

Prijatelji

Ekonomske vojne

I.

WASHINGTON, D.C. —

Med narodi se neprestano vrši borba za ekonomsko nadvlado. Uporaba in kontrola dobrin sta vzrok za vojne in nezaslišane zločine, kot je bil npr. v Kragujevcu, Srbija, ko so Nemci pomorili vse moške od prve gimnazije navzgor, okrog 7300 ljudi, samo zato, da bi uničili jugoslovansko vojno industrijo. Namreč, jugoslovanske puške, izdelane v tem mestu, so veljale za najboljše na svetu. S tem so Nemci upali, da bo za vedno grob prekril to znanje. Seveda, vsemogoče uradne verzije najdejo po političnih knjigah za vzrok tega vlezločina. To je zelo primitiven in barbarški način gospodarsko-tehnološkega uničevanja svojega nasprotnika.

Ravno sedaj smo pričali eni izmed najbolj zagriženih gospodarskih vojn v zgodovini človeštva. Na eni strani je Amerika, na drugi strani pa Zahodna Evropa in Japonska. Prav je, da jo razumemo in trezno presojava. Gospodarske vojne ne poznajo ne zavestnosti, ne pogodb; skratka, razvijajo se bolj brez pravil kot resnične vojne.

Oslabitev Amerike

Amerika je poslala prvega človeka na Luno — to je bil neprecenljiv gospodarski napredok. Vsa industrija, ki je razpolagala z najboljšim umskim potencialom, je delala na tem programu. Ze takrat smo vedeli, da bo to delo izpilo toliko energije, da se bo še dolgo poznalo v gospodarstvu in tehnološkem napredku. Eni trdijo, da je ta program razvil tehnologijo, ki jo drugače sploh ne bi imeli — kar je res.

Doživeli smo fantastičen napredek na področju telekomunikacij in elektronskih računalnikov. V ostalih panogah pa je Amerika ostala zadaj, zlasti v metalurgiji, tekstilni industriji, avtomatizaciji, ladjedelništvu in še celo v avtomobilski industriji. V tisti dobi je Japonska industrija prehitela ameriško, dokaj uspešni so bili Nemci, Francozi in ostali manjši evropski narodi.

S prvim korakom na Luni je Amerika doživela svoj višek v enokomski moči. A ko je bilo vesoljskega programa konec, so začeli odpuščati na tisoče inženirjev, ki so ustvarjali delo in zaposlitev. Na volitvah je zmaga republikanske stranke, Nixon je prišel v Belo hišo. Japonska in zahodnoevropska industrija sta izvažali boljše in cenejše proizvode na ameriški trg. Ne samo inženirji — tudi delavci so zgubljali delo. Nixonova administracija je bila pred izbiro: zapreti ameriško tržišče s carinami ali pa na kak drug način povišati cene zahodnoevropskim, zlasti pa japonskim izdelkom.

S carinami zapreti tržišče ni tako enostavno, ker so ameriška podjetja imela vsakovrstne pogodbe s tujimi dobavitelji — to se ne da pretrgati kar čez noč. Zato je nekdo v Nixonovi administraciji izdelal "energijsko for-

mulo" za uničenje nemške marke in japonskega jena.

Napad na nemško in japonsko ekonomijo

Ze pred Nixonovo administracijo je bilo pripravljenih nekaj načrtov, kako bi povišali cene japonskim izdelkom. Z uvedbo delavskih uniij na Japonskem bodo šle cene navzgor, je upal načrtovalec te ideje. To se ni zgodilo, japonski delavec je zahteval samo malo večje plače, da bi pa šel na straž, o tem ni bilo govora. Dosti bolje ni bilo v Nemčiji! Načrt je propadel — vsi ljudje ne mislijo kot Amerikanci!

Ostala je še samo energijska formula, toda ta načrt je bil tako grozen, da se ga je lahko vsakdo bal že v zametku. Zgleda pa tako: Amerika ima svojo nafto, Japonska in Nemčija pa sta brez lastnih ležišč. Z znatnim zvišanjem cene te surovine, bosta ti dve deželi silno udarjeni, ameriška industrija bo pa imela čas, da se opomore. Pri podražitvi nafte ni nihče upal napovedati stranskih posledic, ki bodo zadele domače tržišče.

Na obzorju je bila ekonomska kriza (1974!). Brezposelnost je pretela na vseh področjih. Industrijalci so pritiskali na vlado, čes, da naj kaj ukrene. Japonci so že strli hrbtenico ameriški precizni mehaniki, elektronska industrija je razpadala z nepričakovanimi "dumping-i". Tekstilna industrija na jugu je odpuščala delavce, vasi in mesta so bila čez noč brez zaposlitve.

Foto- in radijski aparati, televizorji, svinčniki — skratka, kar je človek prijel v roke, je bilo "Made in Japan". Japonski avtomobili so bili vsako leto občutno boljši in poceni. Potreben je bil udar na zelo močno in uspešno japonsko industrijo. Nixon je pozival vlade, da naj same omeljijo izvoz — nobeni dogovori niso pomagali. Odločitev je padla za dokončni in efektivni udarec.

Bitka

Ameriške družbe so pripravile podrobne načrte o podražitvi nafte. Poslali so Kissingerja v Saudsko Arabijo in k iranskemu šahu, da se povišanje cene nafte izvrši na čimbolj eleganten način, da ne bo "zamere v hiši". V Saudski Arabiji ni uspel, Saudijci so se bali katastrofalnih posledic, a denarja so že tako in tako imeli dovolj. Nasprotno, iranski šah je samo čakal na ta trenutke. Njegov ambiciozni program, da bo spremenil Iran v moderno Perzijo, je zahteval ogromne količine kapitala. Ostale arabske države so se hitro strinjale, tudi tiste, ki so bile pod ruskim vplivom, ker je to Rusom ugajalo, saj so danes največji izvoznik nafte. Angleži in Francozi se niso prene tako enostavno, ker so ameriška podjetja imela vsakovrstne pogodbe s tujimi dobavitelji — to se ne da pretrgati kar čez noč. Zato je nekdo v Nixonovi administraciji izdelal "energijsko for-

Florian Bevec

(Dalje prihodnjič)

80. OBLETNICA USTANOVITVE DRUŠTVA MARIJA POMAGAJ ŠT. 78 KSKJ

Društvo Marija Pomagaj št. 78 KSKJ, Chicago, Ill., je bilo ustanovljeno 1. aprila 1901 in sicer najprej kot farno Oltarno društvo. Takratni župnik Rev. A. Sojar, navdušen podpornik še mlade K.S.K.Jednote, pa je kmalu uvidel, da ženske potrebujejo tudi podpora društva, zato so Oltarno društvo preosnovali v društvo Marija Pomagaj, ki je takoj pristopilo h K.S.K.Jednoti in prejelo št. 78.

Ustanoviteljice in prve odbornice društva so bile: Mary Jorga, predsednica; Agnes Augustin, podpredsednica; Rose Hočevnar, tajnica; Rozalija Kumar, II. tajnica; Mary Kremesec, blagajničarka; Ivana Perko, zastopnica. Nadzornice: Frances Mladič, Mary Mladič. Med ustanoviteljicami so tudi bile: K. Schonta, Agnes Augustin, Frančiška Enčimer, (pozneje Albina), Agnes Sutič, Ana Valah in Helena Lavtar.

Novoustanovljeno društvo je zelo hitro napredovalo v številu članstva. Društvo je še naprej tesno sodelovalo s farno, saj je župnik A. Sojar navdušeno sodeloval in vsestransko društvo podpiral pri vodenju društva in z agitacijo za pristop novih članic.

Leta 1908 se je z društvom Marije Pomagaj št. 78 združilo društvo sv. Ane št. 106 KSKJ.

Leta 1915 je društvo Marije Pomagaj št. 78 ustanovilo tudi svojo bolniško podporo.

80 let društvenega delovanja je dolga doba in je zato v enem članku nemogoče popisati vseh društvenih dejavnosti in navesti imena vseh najbolj zaslužnih članov in članic. Zbiranje podatkov društvenega delovanja je zelo zamudno delo, a vsak, ki bo kdaj pisal zgodovino K.S.K.Jednote in njenih društev, bo iz starih zapisov ugotavljal izreden doprinos KSKJ k narodnemu, verskemu in kulturnemu razvoju ameriških Slovencev. K.S.K.Jednota je bila dolga desetletja vodilna slovenska katoliška organizacija v ZDA.

Pri prebiranju starih zapisov naletimo na družinska imena, ki so še sedaj delavna pri društvenih odborih. Sedanja tajnica društva Marije Pomagaj št. 78 je marljiva poročevalka v Glasilo Pauline Kobal, leta 1916 pa je bila tajnica društva Mary Kobal, najbrž mati sedanje tajnice. V Chicagu je bila zelo znana družina Matija Kremeseca. Med zgodnjimi članicami društva je bila tudi Marija Kremesec, poznejša šolska sestra Marija Konzolata. Njena mati Terezija Kremesec je pristopila k društvu Marije Pomagaj št. 78 8. februarja 1907. Vsa Kremesčeva družina je bila zelo aktivna pri Jednoti. V Chicagu je bila tudi zelo znana družina Mladič, katero ime najdemo med ustanoviteljicami.

Društvo Marije Pomagaj št. 78 je kmalu postalo zelo ugledno žensko društvo v Chicagu. V letu, ko je društvo obhajalo svojo 15-letnico, je 16. januarja 1916 umestil novi društveni odbor takratni glavni predsednik K.S.K.Jednote Paul Schneller, ki je v svojem nagovoru zelo navdušil vse članice.

Društvo Marija Pomagaj št. 78 KSKJ se je kmalu tudi vključilo v slovensko javno življenje v Chicagu. Začetkom leta 1921 so začeli nabirati prispevke za novo slovensko šolo in slovensko dvorano. Društvo je ob svoji 20-letnici na glavni seji sklenilo, da bo na Cvetno nedeljo, 20. marca 1921, priredilo igro "Tri sestre" v korist društvene blagajne. Ker so pa prav takrat začeli zbirati prispevke za novo slovensko šolo in slovensko dvorano, se je društvo potem odločilo, da bo dobiček od igre "Tri sestre" darovalo v sklad za novo slovensko šolo in dvorano. Društvo se je obvezalo darovati v ta namen \$200, kolikor pa ne bi dosegli te vsote z dobičkom od igre, bo razliko nadoknadilo društvo iz svoje blagajne. Pomislamo, da je dvesto dolarjev v tistih časih bilo več kot je danes tisočak.

Ob svoji 25-letnici je društvo priredilo 14. marca 1926 "Bunco Party" v korist šolskih sester.

Društvo Marije Pomagaj št. 78 je znalo, kako pridobivati nove članice, posebno mlade. Na seji 18. aprila 1926 je društvo sklenilo, da ustanovijo pri društvu "Dekliški šivalni in družabni klub". "Namen tega kluba bo organizirati dekleta spadajoča v naše društvo za učenje šivanja in prirejanja družabnih večerov." V društvu je bilo takrat okrog 100 članic-deklet. Pri naslednji seji, 20. maja 1926, je bil ustanovljen "Šivalni klub". Prva predsednica tega kluba je bila izvoljena Catherine J. Koscak.

Leta 1926 je bil v Chicagu svetovni Evharistični kongres. Društvo Marija Pomagaj št. 78 je darovalo sto dolarjev slovenski sekciji Evharističnega kongresa. V letu 1926 je bil društveni srebrni jubilej. Društvo je pridobilo 50 novih članic. Dne 19. decembra 1926 je društvo priredilo velik in zelo uspešen družabni banket v cerkveni dvorani in še isti večer je bilo sprejetih v društvo 10 novih članic.

Društvo Marije Pomagaj je sestrsko sodelovalo tudi z drugimi KSKJ društvu. Na seji 19. decembra 1926 — ko je bil tudi banket, je društvo sklenilo, da se članice v čim večjem številu udeležijo proslave 20. letnice ustanovitve društva sv. Genovefe št. 108 KSKJ.

Društvo Marija Pomagaj št. 78 KSKJ se je kot žensko društvo tudi zavedalo svoje moči in vpliva. Leta 1926 je bila v Pittsburghu, Pa., 16. glavna KSKJ konvencija. Društvo Marije Pomagaj je na seji 17. oktobra 1926 sklenilo protestirati zaradi zapostavljanja žensk pri volitvah v glavni odbor. Njih protest je bil v celoti priobčen v Glasilo od 2. novembra 1926. Društvo je svoj protest utemeljevalo, da je v Jednoti 8.000 žensk-članic in so pri volitvah dobile v glavnem odboru le eno zastopnico, dočim ima 10.000 moških članov v glavnem odboru 21 zastopniško usmerjenost v Jednoti: "Prepričane smo tudi, da je med našim članstvom še veliko katoliške zavednosti, da hoče Jednoto ohraniti tudi katoliško." Sedaj so v glavnem odbor štiri ženske.

V tem poročilu je zbranih le nekaj drobtin iz celotnega društvenega delovanja v 80 letih društvenega obstanka. Mnogo zaslužnih članic bi moralo biti navedenih, a je vedno tvegano, da bi bilo katero ime prezrto. Izbran je predvsem čas ob 15-letnici, 20-letnici in 25-letnici društva, da je tako bilo možno nakazati glavne obrise društvenega delovanja v prvih obdobjih po ustanovitvi. Rad pa bom članek dopolnil, če bo katera članica še kaj napisala.

Sedanjemu odboru društva Marija Pomagaj št. 78 KSKJ in vsem članicam priskrbeno čestitamo ob 80-letnici društvenega delovanja. Še na mnoga leta! Bog vas živi!

Jože Melaher

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

Nikoli nisem ugibal, ali je ta odtujenost kaj vplivala na moj razvoj ali ne. Očeta je predložil morala nadomestovati mati in to ni moglo ostati brez posledic; očeta sem velikokrat pogrešal. Vedel sem, da je bil od doma zaradi življenjskih potreb in ne zaradi kakšnega nesporazuma z materjo, vendar sem kot mladenič često mislil, da tolike odostnosti in prepuščanja vsega gospodarstva in skrbi nad otroki materi ni bilo treba.

Včasih se mi je zdel kot tujec, posebno ko se je vdajal pijachi. Imel sem ga rad vseeno, poslušal vneto njegovo pripovedovanje o Ameriki in o potovanju. Vedno nepopoln šaljev in poln smešnih dvotipov, je znal trezno misliti in vsak ga je rad poslušal.

V nobeno politiko se ni spuščal; vendar je pristal, ko so ga Cerkljani med prvo svetovno vojno izbrali za podžupana. Ko so Italijani zasedli Primorsko, se je zjokal, potem pa v pajiča pozabljal nesrečo.

Ko sem včasih premišljal glede očetovega bivanja v Ameriki, sem prišel do zaključka, da so mu izseljeniška leta več škodovala kot koristila. Šel je v Ameriko kot tisoči drugih, da bi kaj zaslužil in prihranil ter se po vsem vrnil domov plačat dolgove in preskrbeti malo boljše življenje za družino. Pa kar si je prihranil v letih zaposlenja, je potrošil, ko v ponavljajočih se hudih časih brezdelja ni bilo dela in zaslužka.

Ko sem leta 1928 na potovanju skozi državo Pennsylvanijo prišel v Slovan, naselbino, kateri so naši izseljenci dali ime, ter sem bil predstavljen neki ženi, me je ta prisrčno objela.

"Ti si Blažev sin! Sur, da si. Čisto si mu podoben." Vsa vesela je nadaljevala in povpraševala po vseh v družini.

Očividno ji je Blaž često pripovedoval o nas vseh, a ona mi je tedaj dokaj živo in celo brez besed mnogo povedala, česar prej nisem vedel o svojem očetu.

Šolarček

Tako so mi dejali in to s ponosom. "Zdaj se pa izsolaj, da boš gospod," sta mi rekli sestra, ki sta mi dali vsaka posebej vsega skupaj sedemindesetdeset krajcarjev. Onidve sta si vedno kaj prislužili s klekljanjem in sta v teku svojih treh let v Gorici kaj pripevali h kritju mojih stroškov.

Oče in mati nista dala nič gotovo tudi imela nista. Dogovorila pa sta se s Francinom možem Ludvikom, da bom pri njima stanoval in se hranil. To je bil nekam čuden in za mene enajstletnega neprijeten dogovor, pa povsem naraven za moja starša.

Ludvik je prišel v Cerkno. Da bi vzel s seboj v Gorico Venceljna, ki je bil nezakonski sin njegove žene France ter je vse do osmega leta živel pri nas. Njega sta oče in mati pregovorila, da namesto Venceljna vzame mene v Gorico, tako da bi vstopil v gimnazijo. V zamenjavo pa bi Vencelj ostal v Cerknem.

Zdelo se mi je, da je bilo Ludviku vseeno, koga vzame s seboj v Gorico. Kazalo je celo, da je imel mene rajši kot pa mojega nečaka, in je bil kar navdušen za moje šolanje, ko so mu pokazali moje sprichevalo. Ni pa pomislil na to, kaj bo rekla njegova žena, ko ji pripelje suhljatega brata namesto okroglega in rdečeličnega osemletnega sina.

Kot da je strela udarila, ko me je pripeljal v stanovanje. Nisem razumel pričkanja, ker je bilo vse po nemško a dobro sem vedel, za kaj je šlo. Nemo sem ždel v kotu in sku-

šal razumeti, čeprav mi je bilo vseeno, če bom ostal ali ne ter se šolal ali ne. Obenem pa mi je bilo težko, ko se je med prepriom Franca začela jokati.

Končala sta s sporazumom, ko je Ludvik končno obljubil peljati se spet v Cerkno naslednje sobote ter vzeti v Gorico še Venceljna. S tem pomirjenjem me je sestra, videča, da sem bil zbegan zaradi prepira, objela in mi povedala, da ne bom šel nazaj v Cerkno, z Venceljnom bova kar skupaj spala, dokler ne dobi ozke postelje tudi za mene.

Stanovanje dveh sob, ena pravzaprav le obsežna kuhinja z jedilnico in dovolj prostora ob steni za dve postelji, se je smatralo dovolj prostorno za vse.

Prvi vtisi s potovanja in življenja v Gorici so bili tako živi, da sem jih dolgo obnavljal. Zelo zgodaj je bilo treba vstati in vsa družina in celo sosedovi so se zbrali in šli z menoj do pošte, kajti vsi so smatrali za važen dogodek, da gre Andrejček v šole.

Do Svete Lucije je vzele skoraj dve uri s postiljonom, kot smo takrat rekli dnevnemu poštnemu vozu. Po dolini sem občudoval Idrijo, zeleno vodo, ki se mi je zdela posebno pri Slapu kot velikanska reka.

Vlaka nisem še nikdar videl in sem se ga kar ustrašil. Ludvik me je zato vzel za roko. Glasna piščal in puhanje lokomotive, vse se mi je zdelo kot nekaj mogočnega. Tiho sem čepel na klopi, ko me je Ludvik prijel za roki, da se dvignem k oknu in gledam ven.

Mogoče je hotel izgnati bojazen iz mene, ko me je pri oknu prijel z obema rokama za glavo in deloma potisnil skozi odprto okno, ravno ko je lokomotiva z glušnim piskanjem drvela v črni predor. Zavpil sem in zamižal pa vseeno videl iskre v dimu. Ludvik se je moji divji oplasitosti sprva smejal, potem mu je bilo pa žal, kot sem videl.

Strah je prenehal v Kanalu, ko predorov ni bilo več in se je Soča zablestela od son-

ca v plavem in srebrnem odsevu. Ludvik mi je govoril o krajih in sem razumel vsaj imena vasi, če ne jezika, v katerem je govoril. Pokazal mi je v daljavi Sveto goro, pozneje čudovito lep most pri Solkanu. Nekaj slovenskih besed se je bil tudi on že naučil, ampak izgovarjal je vse tako, da se mi je zdelo smešno.

Najbolj čuden začetni vtis v Gorici pa je napravila na mene laška ali furlanska govorica, jezik, katerega nisem nikdar prej slišal v Cerknem ali po vaseh, kjer sem že bil. Spomnim se, kako me je Franca izgubila na trgu za zelenjavo in sadje in me našla odprtih ust poslušajočega razgovor dveh Furlanov ali Italijanov, karkoli sta že bila.

In gledal sem in strmel, ker sta oba z vso vno mahala z rokami ter se premikala, kot da bi se razgovarjala s celim telesom. Vse se mi je zdelo čudno, nerazumno in tako hitro in razburjeno, kakor da norita. Potem sem pa videl kako sta se oba smejala, ko me je sestra potegnila k sebi in me okregala, da ne smem zajati v ljudi, ki se pogovarjajo, pa da se moram nje držati.

(Imel sem podobno skrb, ko kasnih štirideset let pozneje v Neaplju. Idoč po Corsu sem gledal svoja sinova, enajst in dvanajst let stara, kako sta s ustavila in strmela v dva južnjaka, pogovarjajoča se na pločniku. Mlajšega opazka je bila, da bi bila možakarja nema, če bi ne imela rok. Brez rok bi ne mogla govoriti.)

(Dalje)

Dediščina sv. Cirila ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

da darovali mašo v staroslovenskem jeziku. Poroško-puljski škof je naročil župnjam, naj si oskrbijo vsaj en izvod novega glagoljskega misala.

Zakaj sta bila sv. Ciril in Metod imenovana za sopotnika Evrope? Ne le slučajno in ne le v spomin na njuno preteklo delo, marveč za svojega velikega doprinosu duhovnemu, verskemu in kulturnemu napredku v Evropi. Tudi med Slovenci se je dolgo ohranjela dediščina sv. Cirila in Metoda. V Sloveniji so dobili glagoljaški duhovniki, ki so bežali iz jugovzhoda pred turškim pustošenjem, zavetje. Tu so s svojim delovanjem pripomogli, da med Slovence ni prodrli protestantizem.

Primož Trubar, ki ga imenujejo očeta slovenske književnosti, je izdal prvo slovensko sveto pismo. A že pred njim so imeli Slovenci sveto pismo vsaj v bogoslužnih knjigah v staroslovenskem jeziku. Staroslovensčino so uporabljali tudi izven cerkve.

Slovenska izobrazba je prenasršena z mislijo, da je vse končno dognano, kar trdijo sprejeti in priznani jezikoslovci, pozabljeni pa so jezikoslovci in zgodovinarji, ki so pisali o dediščini svetih bratov v Sloveniji. Zelo verjetno, da bo raziskovanje v bodočnosti še marsikaj odkrilo, kar je sedaj pozabljeno in zanemarjeno. Na to so opozorili zgodovinarji in slavisti že v začetku tega stoletja. Tudi slavni frizinski (brižinski) spomeniki, o katerih je bilo veliko pisanja, so bili pod vplivom staroslovenske bogoslužne književnosti. O tem morda drugič.

Cerkev se v sedanjem času zelo prizadeva za zedinjenje

kristjanov. Pri tem se bolj in bolj opira na delo sv. Cirila in Metoda in njunih učencev in naslednikov. Tudi božjega služabnika Slomška bi postavili v svetlejšo in sodobno perspektivo, ako bi malo več govorili in pisali o njegovem prizadevanju za poznanje dela sv. Cirila in Metoda in njegovega vpliva na utrditev in razvoj vernosti med Slovenci.

Zdi se, da med mlajšimi generacijami slovenskih duhovnikov ni zanimanja za zgodovino vernosti med Slovenci. Zanimajo jih bolj moderne teorije v filozofiji in teologiji. Mislim, da ni zdravo vnašati novotarije v izraze slovenske vernosti. Papež vse, tudi Slovence, opozarja, naj se ozremo v svojo preteklost, iz katere je zraslo vse, kar so ustvarili verni Slovenci koristnega za utrditev narodnega življenja in zavednosti.

P. Fortunat OFM

MALI OGLASI

FOR RENT

5 rooms down with bath. Furnace. Newly decorated. Near St. Vitus parish. Ideal for adults. Call 831-7122. (48-52)

4-Bedroom

"EDEN-ROC" — SPLIT 2½ car detached garage. EASTLAKE - SURFSIDE — BY OWNER — \$71,900. Telephone 255-8022, 946-7100. (48-56)

HOUSE FOR SALE

Richmond Hts. 3 bedroom brick ranch. Full basement. Family room. \$85,000. — Call 382-2403. (49-51)

FOR RENT

3 rooms with bath, down, close to St. Clair on E. 63 St. Call 731-7443 after 5 p.m. Mon. thru Fri. Anytime on Sat. or Sun. (50-51)

FOR RENT

Euclid, 1 bedroom apt. up; quiet mature person or couple. Heat & garage included. \$195 a month. 531-8263 after 6 p.m. (50-52)

V NAJEM

3 sobe in kopalnica. Nič otrok. Nič živali. Prosser Ave. — 831-0955. (50-51)

VEČER V STEVERJANU

Ansambel Ljuzeta Hledeta Plošča ali kaseta. \$10.00. Imajo jih odborniki Primorskega kluba. (51-55)

Apt. for Rent

Up. 2 bedroom. Older couple. No pets. No children. 1094 E. 68 St. Come after 6 p.m. (51-52)

Painting, int. ext. Home improvement. Roofing. Porches. Free estimates. Call Sam 731-3869 or 731-7236. (51-54)

FOR RENT

4 rooms and bath with garage. St. Vitus area. Call 481-1382 (51-54)

HOUSE FOR SALE

Euclid, off Lake Shore — 3 bedroom single. Double attached garage; ideal location near everything. Excellent condition. 731-0773. (49-54)

Obrezovanje dreves

Poceni. Brezplačen predračun. Popust za upokojece. Kličite na 481-4649 ali 481-6651 zgodaj zjutraj ali pozno večer. (51-54)

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih poltrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte lo sosedu, ki še ni naročen nanjo